KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 19 päivänä maaliskuuta 2003,
valtiontuista, jotka Saksa on myöntänyt Linde AG:lle (Sachsen-Anhalt)

(tiedoksiannettu numerolla K(2003) 647)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2003/687/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen säännösten mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

I **MENETTELY**

(1) Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi 17 päivänä lokakuuta 2002 antamallaan tuomiolla komission päätöksen 2000/524/EY [1], jolla Linde AG:lle (jäljempänä 'Linde') myönnetyt tuet oli julistettu yhteismarkkinoille soveltumattomiksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio vastasi näin ollen Linden hakemusta niiltä osin kuin komissio ei ollut hyväksynyt olennaista osaa investointituesta (jäljempänä 'tuki') Lindelle maksettuna tukena.

(2) Komissio sai tietää toukokuussa 1998 Saksassa olevien yhteyshenkilöidensä välityksellä useista liiketoimista, joiden osapuolina olivat Treuhandanstalt (jäljempänä 'THA') tai sen seuraaja Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (jäljempänä 'BvS') sekä yritykset UCB Chemie GmbH (jäljempänä 'UCB') ja Linde. Liiketoimet koskivat pääasiassa Leuna Werke GmbH:n yksityistämisen yhteydessä UCB:n omistukseen siirtyneeseen amiinintuotantolaitokseen tarkoitetun hiilimonoksidin (CO) toimitusehtoja.

(3) Saksa ilmoitti komissiolle 7 päivänä elokuuta 1998 päivätyllä kirjeellä näiden tapahtumien taustasta ja niihin liittyvistä tuista. Komissio pyysi 18 päivänä syyskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä lisätietoja, jotka Saksa toimitti 3 päivänä joulukuuta 1998 päivätyllä kirjeellä. Asia rekisteröitiin 3 päivänä helmikuuta 1999 numerolla NN 16/99.

(4) Komissio ilmoitti Saksalle 30 päivänä maaliskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely koskien Lindelle maksettua yhdeksän miljoonan Saksan markan tukea uuden hiilimonoksiditehtaan rakentamiseksi ja ehtoja, joilla hiilimonoksidia tuolloin toimitettiin UCB:lle [2] (SG(99)D/2353).

(5) Saksa esitti huomautuksensa 25 päivänä toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä. Komissio ei saanut huomautuksia kolmansilta.

(6) Komissio teki 18 päivänä tammikuuta 2000 osittain kielteisen päätöksen 2000/524/EY.

(7) Linde nosti 21 päivänä huhtikuuta 2000 (Saksan tukemana) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen päätöksen 2000/524/EY 2 ja 3 artiklan kumoamiseksi. Komissio vaati, että tuomioistuin katsoisi kanteen perusteettomaksi. Yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuin antoi asiassa T-98/00 [3] 17 päivänä lokakuuta 2002 pidetyssä suullisessa käsittelyssä tuomion, joka oli Linden kanteen mukainen.

(8) EY:n perustamissopimuksen 233 artiklan mukaisesti komission on toteutettava tuomioistuimen tuomioon täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet, eli tehtävä uusi päätös, joka vastaa tuomion sisältöä.

[1] EYVL L 211, 22.8.2000, s. 7.

[2] EYVL C 194, 10.7.1999, s. 14.

[3] Ei vielä julkaistu.

II KUVAUS TOIMENPITEESTÄ

1. Tuensaajayritys

(9) Linde on kansainvälistä toimintaa tekniikan alalla harjoittavan Linde-konsernin tytäryhtiö. Vuonna 2001 konsernin liikevaihto oli 9,076 miljardia euroa. Sillä oli 46 400 työntekijää, 18 176 Saksassa ja 28 387 muissa maissa. Samana vuonna yritys tuotti puhdasta voittoa 289 miljoonaa euroa. Linde-konsernin antamien tietojen mukaan Linden asianomaiset liiketoiminta-alueet ovat kaasun ja insinööritoiminnan, materiaalinkäsittelyn ja kylmätekniikan aloilla johtavassa asemassa ([1]).

2. Amiinintuotannon yksityistäminen ja hiilimonoksidituotannon haltuunotto

(10) THA myi vuonna 1993 Leunan amiinintuotantolaitokset UCB:lle, joka on Union Chimique Belgen tytäryhtiö ja toimii maailmanlaajuisesti kolmella teollisuudenalalla eli lääketeollisuudessa, kemianteollisuudessa ja folioteollisuudessa (jäljempänä 'yksityistämissopimus'). UCB:n emoyhtiöllä UCB SA:lla on koko maailmassa noin 130 tytäryhtiötä ja osakkuusyhtiötä, jotka toimivat lähinnä Länsi-Euroopassa mutta myös Pohjois- ja Etelä-Amerikassa sekä Aasiassa. Konsernilla oli vuonna 2001 noin 10 000 työntekijää, joista puolet oli lääketeollisuuden palveluksessa ja yhteensä puolet kemian- ja folioteollisuuden palveluksessa. Lähes kolmannes työntekijöistä on Belgiassa, missä sijaitsee osa tärkeimmistä tuotantoyksiköistä ja kaikkien kolmen teollisuudenalan keskushallinnot sekä lääketeollisuuden ja kemian teollisuuden tutkimus- ja kehittämiskeskukset. Konsernin vuoden 2001 liikevaihto oli 2,475 miljardia euroa ([2]).

(11) Saksan antamien tietojen mukaan Leunan amiinintuotanto myytiin avoimen, rajoittamattoman ja julkisen tarjouskilpailun perusteella UCB:lle, joka oli ainoa tarjoaja.

(12) Koska hiilimonoksidia tarvitaan välttämättä amiinin valmistamiseen, UCB asetti tuotannonalan oston ehdoksi, että THA takaa hiilimonoksiditoimitukset Leunaan. THA ilmoitti olevansa valmis toimittamaan hiilimonoksidia kiinteään hintaan kymmenen vuoden ajan sillä ehdolla, että UCB ei tee toimitussopimusta minkään muun toimittajan kanssa eikä myöskään perusta omaa hiilimonoksidin tuotantolaitosta. Yksityistämissopimuksessa THA teki kuitenkin tätä varten 5 miljoonan Saksan markan suuruisen varauksen.

(13) Mitään tietoja tämän kiinteän hinnan määrittelytavasta ei annettu. THA teki samoihin aikoihin säännöllisesti samantyyppisiä pitkäaikaisia toimitussopimuksia uusien sijoittajien kanssa, koska kemianteollisuuden huoltotilanne oli ilmeisesti suhteellisen epävarma. Saksan antamien tietojen mukaan useimmat valmistajat eivät olisi olleet ilman tällaisia toimitustakuita valmiita tekemään investointeja Leunaan, joten THA ei olisi voinut hoitaa yksityistämistehtäväänsä.

(14) Kun THA teki UCB:n kanssa sopimuksen amiinintuotantolaitoksesta, se toivoi löytävänsä myös sijoittajan, joka ottaisi vastuulleen hiilimonoksidin tuotannon. Tämä odotus ei täyttynyt. Koska hiilimonoksidin tuotantolaitoksessa ei ollut toteutettu rakenneuudistuksia eikä modernisointia, sen tuotantokustannukset olivat selvästi odotettua korkeammat. Toimitusvelvollisuus aiheutti THA:lle 3,5—5 miljoonan Saksan markan vuotuiset tappiot, koska kiinteä hinta oli laskettu väärien odotusten perusteella eikä edes kattanut vanhentuneessa laitoksessa syntyneitä tuotantokustannuksia. Jos yksityistämissopimus olisi toteutunut ennen sen voimassaolon päättymistä 30 päivänä huhtikuuta 2003, THA:n olisi pitänyt korvata jo pelkästään lokakuun 1998 jälkeisenä aikana syntyneet yli 15 miljoonan Saksan markan tappiot.

(15) BvS päätti vuonna 1996 sanoa irti hiilimonoksidin toimittamista koskevan tappiollisen sopimuksen ja ehdotti tästä syystä UCB:lle, että tämä alkaisi itse valmistaa omaan käyttöönsä tarvitsemaansa hiilimonoksidia. Yksityistämissopimuksen mukaisesti UCB saisi tätä tarkoitusta varten 5 miljoonan Saksan markan avustuksen.

(16) Koska UCB kuitenkin hylkäsi ehdotuksen, BvS:n oli pakko yrittää löytää toinen sijoittaja.

(17) Ainoa kiinnostunut sijoittaja, jolla oli mahdollisuus ottaa vastuulleen hiilimonoksidin toimittaminen, oli Linde, joka oli vuodesta 1994 harjoittanut kaasuntuotantoa Leunassa. BvS, LWG, UCB ja Linde tekivät kesäkuussa 1997 hiilimonoksidin toimittamista koskevan sopimuksen (jäljempänä 'kesäkuun 1997 sopimus'). Sopimuksen mukaisesti Linden oli määrä rakentaa puolessatoista vuodessa uusi hiilimonoksidin tuotantolaitos Leunassa olevien teollisuuslaitosten yhteyteen. Rakennuskustannuksiksi arvioitiin 12,5 miljoonaa Saksan markkaa, mistä 3,5 miljoonaa Saksan markkaa oli tarkoitus rahoittaa Linden omista varoista ja loput 9 miljoonaa Saksan markkaa (avustuksena) BvS:n varoista.

(18) Koska komissiolla oli vakavia epäilyksiä, että i) Lindelle hiilimonoksidituotantoon myönnetty 9 miljoonan Saksan markan avustus ja ii) UCB:n ja Linden välillä sovittu kiinteä hinta saattoivat sisältää valtiontukea, se päätti aloittaa näitä toimenpiteitä koskevan EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn.

(19) Saksa huomautti 25 päivänä toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä, että hiilimonoksidikaasua on sen erityisominaisuuksien vuoksi tuotettava siellä, missä se käytetään. Ehdotetulla tavalla järjestetty tuotanto ei näin ollen vaikuttanut yhteisön sisäiseen kauppaan. Koska hiilimonoksidimarkkinoita ei perinteisessä mielessä ymmärrettynä ole olemassa, ostohinnan laskentaperusteena voidaan käyttää vain olemassa olevien laitosten juoksevia kustannuksia.

([1]) http://www.linde.com/en/en.jsp, 3.12.2002.
([2]) http://www.ucb-group.com/corp/default.htm, 3.12.2002.

(20) Uuden hiilimonoksidilaitoksen perustaminen olisi maksanut 20 miljoonaa Saksan markkaa eli huomattavasti enemmän kuin olemassa olevien tuotantolaitosten kunnostaminen, mistä Lindelle aiheutui 12,5 miljoonan Saksan markan kustannukset. Kilpailuttamisvelvoitetta ei syntynyt, koska ajateltavissa oleviin hiilimonoksidin tuottajiin oli oltu yhteydessä eikä yksikään muu yritys ilmoittanut kiinnostuksestaan. Myönteisen vastauksen antoi vain Linde, jonka hinnat perustuivat investointikustannuksiin ja kohtuulliseen voittoon.

(21) LWG tutki mahdollisuutta tuottaa hiilimonoksidia itse, mutta vaaditut investointikustannukset osoittautuivat liian suuriksi. Hiilimonoksidin valmistusprosessi perustuu synteesikaasuun, joka on puhdistettava höyryreformointilaitoksessa. LWG:n ainoa vaihtoehto oman tuotannon järjestämiseksi oli lähistöllä sijaitsevan höyryreformointilaitoksen käyttö. Koska Linde oli aikaisemmin ostanut LWG:ltä höyryreformointilaitoksen, se ehdotti BvS:lle ja UCB:lle, että se alkaisi toimittaa UCB:lle hiilimonoksidia. Ehdotuksen mukaan se toimittaisi UCB:lle hiilimonoksidia uudelleen neuvoteltuun — korotettuun — hintaan.

(22) Saksa ilmoitti 25 päivänä toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä, että UCB oli hyväksynyt Linden tarjouksen, jossa hiilimonoksidin hintaa oli tosin korotettu mutta joka sisälsi joitakin THA:n sitoumukset ylittäviä etuja. Uuden tuotantolaitoksen ansiosta Linde pystyi toimittamaan hiilimonoksidia pitkällä aikavälillä enemmän kuin LWG. Mahdollisuus lisätä amiinintuotantoa tulevaisuudessa oli UCB:lle tärkeä näkökohta, joka vaikutti vuoden 1997 sopimuksen hyväksymiseen.

3. **Päätös 2000/524/EY**

(23) Komissio aloitti heinäkuussa 1999 muodollisen tutkintamenettelyn, koska se epäili, että Lindelle myönnetty 9 miljoonan Saksan markan avustus oli valtiontukea. Komissio sai menettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseensa huomautuksia vain Saksalta. Komissio päätti menettelyn tammikuussa 2000 osittain kielteiseen päätökseen 2000/524/EY.

(24) Se katsoi päätöksessään, että 9 miljoonan Saksan markan avustus oli valtiontukea. Alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen [1] nojalla se osa avustuksesta, joka ylitti 35 prosentin osuuden tukikelpoisista investointikustannuksista eli 4,4 miljoonaa Saksan markkaa, ei soveltunut yhteismarkkinoille, ja se oli tästä syystä maksettava takaisin.

[1] EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9.

(25) Tärkein peruste toimenpiteen luokittelemiselle valtiontueksi oli, että avustus mahdollisti Lindelle uuden tuotantolaitoksen perustamisen ilman, että sen tarvitsi vastata kaikista tähän liittyvistä kuluista. Komission tekemään arviointiin ei vaikuttanut, että hiilimonoksidin tuottaminen oli tietyistä syistä edullisempaa samalla seudulla, jolla sen käyttäjä toimii. Linde sai potentiaalisiin kilpailijoihinsa nähden etua siitä, että se jo sijaitsi samalla seudulla ja sen edellytykset investoida uuden laitoksen rakentamiseen olivat näin ollen muita paremmat.

(26) Komissio katsoi, että avustus saattaisi vaikuttaa toisten sellaisten tuottajien lopputuotteisiin, joille hiilimonoksidi on välituote. Yhteisössä käydään kauppaa näillä lopputuotteilla.

(27) Huomioon otettiin myös, että vaikka UCB olikin seudun ainoa hiilimonoksidin käyttäjä, ei voitu sulkea pois mahdollisuutta, että Linde toimisi tulevaisuudessa myös alueen muiden yritysten toimittajana.

(28) Saksa ei myöskään esittänyt riittäviä todisteita, joiden mukaan Linde olisi todella ollut ainoa hiilimonoksidin toimittamisesta UCB:lle kiinnostunut yritys. Ilmoituksensa mukaan Linde oli ainoa kiinnostunut sijoittaja, mutta asiasta ei järjestetty tarjouskilpailua.

(29) Huhtikuussa 2000 Linde nosti Saksan tuella kanteen päätöksestä 2000/524/EY.

4. **Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio**

(30) Ensimmäisen oikeusasteen tuomion perusteet olivat lähinnä seuraavat:

”42. Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että BvS:llä, joka seurasi THA:ta ja joka omisti LWG:n käyttämän hiilimonoksidin tuotantoyksikön Leunassa, oli vuonna 1996 taloudellisia ongelmia seuraavien yhteensattumien johdosta:

— THA ja LWG olivat 22.4.1993 tehdyn toimitussopimuksen perusteella sitoutuneet toimittamaan UCB:lle tietyt määrät hiilimonoksidia hintaan, joka oli määritelty markkinahinnaksi, kymmenen vuoden ajan siten, että sopimus voitiin uusia toistaiseksi.

— Jälkeenpäin kuitenkin ilmeni, ettei kyseisellä toimitushinnalla voitu kattaa LWG:lle hiilimonoksidin valmistamisesta aiheutuneita kustannuksia.

— Kustannukset olivat erityisen korkeat siitä syystä, että LWG:n käyttämät laitteet ja teknologia olivat vanhentuneita.

— Lisäksi toimitushinta oli vahvistettu sitä silmällä pitäen, että Leunaan sijoittautuisi toinen hiilimonoksidin ostaja — mitä ei koskaan käytännössä tapahtunut —, minkä johdosta LWG:n tuotantoyksikön toiminta olisi tullut kannattavammaksi.

— BvS:lle ja LWG:lle kyseisen toimitussopimuksen täyttämisestä aiheutuneet tappiot olivat vuosittain noin 3,5 miljoonaa DEM ja ne olisivat nousseet vuodesta 1998 lukien 5 miljoonaan DEM:aan vuotta kohden.

— Näin ollen jos edellä mainittua sopimusta olisi jatkettu sen loppuun eli 30.4.2003 saakka, eikä sitä olisi irtisanottu lokakuussa 1998, BvS:lle ja LWG:lle olisi aiheutunut lokakuusta 1998 lukien kaiken kaikkiaan yli 15 miljoonan DEM:n suuruiset tappiot.

— LWG:llä ei ollut mahdollisuutta irtisanoa 22.4.1993 tehtyä toimitussopimusta sen 6 kohdan 4 alakohdan perusteella (ks. edellä 3 kohta), koska esillä olevassa asiassa ei ollut kyse kummastakaan kyseisessä määräyksessä mainituista tilanteista.

— UCB oli nimittäin hylännyt mahdollisuuden rakentaa oman hiilimonoksidin tuotantolaitoksensa ja käyttää sitä.

— Leunassa ei ollut muita sellaisia kyseisen kaasun valmistajia, joilta UCB olisi voinut tehdä hankintansa.

— UCB ei olisi myöskään voinut tehdä hankintojaan Leunan ulkopuolelta, koska hiilimonoksidi on valmistettava lähellä käyttäjää (ks. riidanalaisen päätöksen 22 perustelukappale).”

(31) Tärkeä näkökohta oli myös Linden suunnitelma rajoittaa tuotantokapasiteettinsa kattamaan vain UCB:n tarpeet ([1]). Toimitukset muille hiilimonoksidin käyttäjille eivät tulleet vähäisen tuotantoreservin vuoksi kysymykseen. Leunassa ei ole muita potentiaalisia hiilimonoksidin käyttäjiä. Hiilimonoksidin kuljettaminen lähimpiin Bitterfeldissä tai Bunassa sijaitseviin muihin kemian alan tuotantolaitoksiin oli kaasun teknisten ominaisuuksien vuoksi mahdotonta.

III TOIMENPITEEN ARVIOINTI

1. Markkinat

(32) Merkitykselliset markkinat ovat kemianteollisuudessa käytettävän myrkyllisen hiilimonoksidikaasun markkinat. Koska tämän kaasun kuljettaminen on kallista ja vaarallista, sen tuotantoa on harjoitettava lähellä käyttäjiä.

(33) Maantieteellisesti merkitykselliset markkinat ovat aina paikalliset, koska tuotannon ja käytön on tapahduttava kuljetuskustannusten ja -riskien vuoksi samalla seudulla.

([1]) Linde esitti tämän seikan ensimmäisen asteen tuomioistuimelle osoitetun 19 päivänä huhtikuuta päivätyn kanteensa 21 kohdassa. Komissio ei kiistänyt väitteen paikkansapitävyyttä.

2. Valtiontuen olemassaolo

(34) Kyseinen 9 miljoonan Saksan markan avustus ei ollut EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, koska toimenpide ei vääristänyt kilpailua eikä vaikuttanut kauppaan.

(35) Tuotemarkkinoiden erityispiirteistä ja niiden Saksan uusissa osavaltioissa 1990-luvun alussa meneillään olleiden yksityistämistoimenpiteiden leimaamasta taustasta johtui, että avustus ei vaikuttanut kilpailuun hiilimonoksidintuotannon alalla eikä hiilimonoksidin jatkokäyttöön amiinin tuotannossa.

(36) Erityisten taloudellisten ja oikeudellisten tosiseikkojen arvioinnissa on otettava huomioon entisessä DDR:ssä vallitsevana ollut teollisuuskombinaattijärjestelmä. Ajatus kokonaisten alojen kokoamisesta yhdelle tai kahdelle paikkakunnalle oli synnyttänyt kaksi suurta kemianteollisuuden keskittymää Leunaan ja Bitterfeldiin. Saksan yhdistymisen jälkeen kävi ilmi, että näiden suurten teollisuuskeskittymien toiminta ei voinut muodostua kannattavaksi markkinataloudessa. Kyseisillä teollisuuspaikkakunnilla toteutettavien yksityistämisten yhteydessä otettiin huomioon aiemman talousjärjestelmän erityispiirteet.

(37) Leunan kemianteollisuuden laitosten yksityistämisen yhteydessä Saksa sitoutui vuonna 1993 suhteellisen pitkäksi ajaksi toimittamaan hiilimonoksidia UCB:lle kiinteään hintaan. Ilman tätä toimituslupausta UCB ei olisi ottanut haltuunsa Leunan amiinintuotantoa ([2]).

(38) Saksa on pitänyt UCB:n kanssa tekemäänsä sopimukseen sisältyvät lupaukset ja toimittanut hiilimonoksidia velvoitteensa mukaisesti — tappiolla — mutta pyrkinyt samalla pienentämään toimituksista aiheutuvaa rahoitustaakkaa etsimällä taloudellisesti kannattavampaa ratkaisua. THA/BvS:n Linden hyväksi tekemä päätös oli kyseisessä erityistilanteessa puolueettomasti arvioiden julkisen osapuolen kannalta taloudellisesti edullisin ratkaisu, koska Lindellä oli jo Leunassa kemian alan tuotantolaitos. Linde oli ottanut vuonna 1994 käyttöön Leunaan rakennetun maailman suurimman teollisuuskaasukeskuksen. Vuonna 1998 se otti hoitaakseen teollisuuskaasun toimitukset leunalaiselle Mitteldeutsche Erdölraffinerielle (MIDER). Uusi hiilimonoksidin tuotantolaitos oli mahdollista integroida olemassa oleviin rakenteisiin, mikä tuli huomattavasti halvemmaksi kuin olisivat tulleet investointikustannukset aivan uuden tehtaan rakentamiseen.

(39) Koska mitkään muut Leunassa sijaitsevat yritykset eivät voineet hyödyntää samanlaisia selviä rakenteellisia etuja eikä niillä ollut edes kiinnostusta ryhtyä rakentamaan hiilimonoksidin tuotantolaitosta, Linde oli uuden laitoksen rakentamiseen liittyvien kustannusten kannalta huomattavan edullisessa asemassa.

([2]) Se, että UCB:n THA/BvS:lle maksama hiilimonoksidin ostohinta ei kattanut edes tuotantokustannuksia, saattaa merkitä, että kauppaan sisältyy valtiontukea. Koska kuitenkin on hyvin todennäköistä, että tuki kuuluu hyväksyttyjen poikkeussäännösten (Treuhand-ohjelma) soveltamisalaan, komissio ei ole tarkastellut lähemmin tätä näkökohtaa.

(40) Linde sai avustuksen uuden hiilimonoksidilaitoksen rakentamista varten. Ilman avustusta Linde ei olisi toteuttanut investointia. Avustusta koskevissa neuvotteluissa sovittiin vähimmäismäärästä, joka oli laitoksen rakentamiseksi välttämätön. Koska Linde oli ainoa leunalainen yritys, jonka käytössä oli jo toimiva kemiallisia kaasuja tuottava tehdas, mikään muu yritys ei olisi kyennyt rahoittamaan vastaavan laitoksen rakentamista samalla määrällä. Näin ollen 9 miljoonan Saksan markan avustus oli julkisen osapuolen kannalta paras ja taloudellisin ratkaisu, koska täysin uusi tehdas olisi muutoin maksanut Linden tapauksessa tarvitun 12,5 miljoonan Saksan markan sijaan 20 miljoonaa Saksan markkaa. Suurempien rakennuskustannusten vastapainoksi jokainen muu yritys olisi joko vaatinut huomattavasti suurempaa avustusta tai joutunut merkittävästi korottamaan UCB:lle toimitettavan hiilimonoksidin hintaa. UCB olisi hylännyt viimeksi mainitun vaihtoehdon, koska sillä oli mahdollisuus vedota alkuperäiseen yksityistämissopimukseensa perustuvaan osto-oikeuteen, ja koko hanke olisi kariutunut.

(41) Linden erikoisasema UCB:lle parhaiten soveltuvana hiilimonoksidin toimittajana kävi ilmi myös tosiseikasta, että yksikään kilpailija tai muu asianomainen ei Saksaa lukuun ottamatta reagoinut asiaan komission koko tutkintamenettelyn aikana. Nämä syyt muodostavat riittävän näytön siitä, ettei muun valintamenettelyn käyttö olisi pienentänyt avustuksen määrää siitä, millaiseksi se oli vahvistettu vuoden 1997 sopimuksella.

(42) Avustus ei vaikuttanut hiilimonoksidimarkkinoihin, koska laitoksen tekniset ominaispiirteet ja tuotantokapasiteetti oli mitoitettu erityisesti UCB:n tarpeita varten. Linden uuden tehtaan tarkoituksena oli harjoittaa tuotantoa vain UCB:tä varten. Hiilimonoksidia ostavaa muuta asiakasta, joka olisi voinut hyötyä ”subventoidusta” hiilimonoksidin tuotannosta, ei ole missään vaiheessa ollut. Vallitsevissa olosuhteissa ei näin ollen ollut minkäänlaista mahdollisuutta, että ”subventoitu” hiilimonoksidi olisi kulkeutunut tuotantopaikkakuntansa Leunan ulkopuolelle tai toiselle samalla seudulla sijaitsevalle ostajalle. Mahdollisuus, että tuet olisivat vaikuttaneet muihin tuotteisiin tai markkinoihin, voidaan tästä syystä sulkea pois.

(43) Edellä kuvatuista seikoista käy ilmi, että Saksan Linden uutta tehdasta varten myöntämän tuen tavoitteena oli vain UCB:n kanssa tehdyssä sopimuksessa määrättyjen velvoitteiden täyttäminen mahdollisimman edullisella tavalla. Lindelle myönnetty tuki vastasi tämän tavoitteen saavuttamisen kannalta välttämätöntä vähimmäismäärää. Tähän tapaukseen liittyvät erityisolosuhteet huomioon ottaen tuki ei vääristänyt kilpailua markkinoilla, joilla Linde ja UCB toimivat.

(44) Kilpailun vääristymisen mahdollisuus amiinimarkkinoilla lienee myös poissuljettu, koska Linden hiilimonoksidin hinta oli jopa korkeampi kuin UCB:n alun perin yksityistämissopimuksen perusteella maksama hinta, joten UCB:n kilpailuasema ei tästä syystä missään tapauksessa parantunut. Linde ja UCB sopivat hinnasta puhtaasti liiketaloudellisin perustein käydyissä neuvotteluissa. UCB hyväksyi hinnankorotuksen saatuaan sen vastapainoksi yksityistämissopimuksessa sovitusta alkuperäisestä määräajasta — vuodesta 2003 — pidennetyn toimitustakuun. Tästä syystä avustus ei vaikuttanut pitemmällä jalostusketjussa sijaitseviin markkinoihin.

IV **PÄÄTELMÄ**

(45) Asiaan liittyvät ainutlaatuiset olosuhteet ja sen historiallinen tausta huomioon ottaen kilpailun vääristyminen (kuten myös pelkkä kilpailun vääristymisen uhka) merkityksellisillä markkinoilla voidaan katsoa poissuljetuksi. Linde oli ainoa yritys, jonka voitiin puolueettomassa tarkastelussa katsoa soveltuvan toimittamaan hiilimonoksidia UCB:lle, ja se on myös toimittanut tätä tuotettaan yksinomaan UCB:lle. Linde tarjoutui täyttämään Saksan puolesta tämän velvoitteen jatkaa hiilimonoksidin toimituksia UCB:lle. Avustus rajoittui yksinomaan sen käyttötarkoituksen kannalta välttämättömään vähimmäismäärään,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Saksan Linde AG:lle hiilimonoksiditehtaan rakentamiseksi Leunaan myöntämä 9 miljoonan Saksan markan avustus ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 19 päivänä maaliskuuta 2003.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen